

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PILIETYBĖS
ĮSTATYMAS**

2010 m. gruodžio 2 d. Nr. XI-1196
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas apibrėžia Lietuvos Respublikos pilietybės principus, nustato Lietuvos Respublikos pilietybės įgijimo ir netekimo pagrindus, sąlygas ir tvarką, reglamentuoja kitus Lietuvos Respublikos pilietybės santykius.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Asmuo be pilietybės** – asmuo, kuris nėra jokios valstybės pilietis.

2. **Asmuo, išstremtas iš okupuotos Lietuvos Respublikos iki 1990 m. kovo 11 d.**, – iki 1940 m. birželio 15 d. Lietuvos Respublikos pilietybę turėjęs asmuo ar jo palikuonis, kurie 1940 m. birželio 15 d. – 1990 m. kovo 11 d. okupacinių režimų institucijų arba teismų sprendimais buvo prievarta išskeldinti iš Lietuvos dėl pasipriešinimo okupaciniams režimams, politinių, socialinių ar kilmės motyvų.

3. **Asmuo, pasitraukęs iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d.**, – iki 1940 m. birželio 15 d. Lietuvos Respublikos pilietybę turėjęs asmuo ar jo palikuonis, iki 1990 m. kovo 11 d. išvykę iš dabartinės Lietuvos Respublikos teritorijos nuolat gyventi į kitą valstybę, jeigu 1990 m. kovo 11 d. jų nuolatinė gyvenamoji vieta buvo ne Lietuvoje.

4. **Kitos valstybės pilietis** – asmuo, turintis kitos valstybės, ne Lietuvos Respublikos, pilietybę.

5. **Kitos valstybės tarnyba** – tarnyba, kai kitos valstybės institucijose einamos tos valstybės politiko, pareigūno ar kitos pareigos, susijusios su teisingumo ar viešojo administravimo funkcijų įgyvendinimu, ir toms pareigoms eiti reikalaujama turėti tos valstybės pilietybę ir (ar) duoti priesaiką tai valstybei. Kitos valstybės tarnyba apima karo tarnybą ir kitokią statutinę tarnybą. Kitos valstybės tarnyba neapima politiko pareigų vietos savivaldos institucijose, į kurias Lietuvos Respublikos pilietis gali būti renkamas pagal Europos Sąjungos teisę.

6. **Lietuvių kilmės asmuo** – asmuo, kurio tėvai ar seneliai arba vienas iš tėvų ar senelių yra ar buvo lietuviai ir kuris pats laiko save lietuviu ir deklaruoja tai rašytiniu pareiškimu.

7. **Lietuvos Respublikos piliečio palikuonis** – iki 1940 m. birželio 15 d. Lietuvos Respublikos pilietybę turėjusio asmens vaikas, vaikaitis ar provaikaitis.

8. **Lietuvos Respublikos pilietybė** – asmens nuolatinis teisinis ryšys su Lietuvos Respublika, grindžiamas abipusėmis teisėmis ir pareigomis.

9. **Lietuvos Respublikos pilietis** – asmuo, turintis Lietuvos Respublikos pilietybę.

10. **Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimas** – teisės atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę įgyvendinimas šio įstatymo nustatytais pagrindais ir tvarka.

11. **Lietuvos Respublikos pilietybės grąžinimas** – Lietuvos Respublikos pilietybės grąžinimas asmeniui, kuris yra netekęs turėtos Lietuvos Respublikos pilietybės.

12. **Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimas** – Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimas natūralizacijos, supaprastinta ar išimties tvarka.

13. **Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimas natūralizacijos tvarka** – Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimas asmeniui, atitinkančiam šiame įstatyme nustatytas Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimo sąlygas.

14. **Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimas supaprastinta tvarka** – Lietuvos

Respublikos pilietybės suteikimas netaikant natūralizacijos sąlygų lietuvių kilmės asmeniui, kuris nėra buvęs Lietuvos Respublikos piliečiu.

15. Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimas išimties tvarka – Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimas ypatingų nuopelnų Lietuvos valstybei turinčiam kitos valstybės piliečiui ar asmeniui be pilietybės, kurie yra integravęsi į Lietuvos visuomenę, netaikant natūralizacijos sąlygų.

16. Prašymai dėl Lietuvos Respublikos pilietybės – prašymai dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo, suteikimo, atsisakymo, grąžinimo.

17. Teisė atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę – iki 1940 m. birželio 15 d. turėjusio Lietuvos Respublikos pilietybę asmens ir jo palikuonių teisė atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę šio įstatymo nustatyta tvarka.

18. Teisėtas nuolatinis gyvenimas Lietuvos Respublikoje – kitos valstybės piliečio ar asmens be pilietybės, turinčių įstatymų nustatytą dokumentą, suteikiantį ar patvirtinantį teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, gyvenimas Lietuvos Respublikoje be pertraukos šiame įstatyme nustatyta laiką. Laikoma, kad asmuo gyvena Lietuvos Respublikoje be pertraukos vienus metus, jeigu jis per tuos metus yra gyvenęs Lietuvos Respublikoje ne mažiau kaip šešis mėnesius.

3 straipsnis. Lietuvos Respublikos pilietybės principai

1. Lietuvos Respublikos pilietybė yra grindžiama Lietuvos Respublikos ir jos pilietybės tęstinumu.

2. Kiekvienas lietuvis turi teisę į Lietuvos Respublikos pilietybę, kuri įgyvendinama šio įstatymo nustatyta tvarka.

3. Lietuvos Respublikos pilietybė yra lygi neatsižvelgiant į jos įgijimo pagrindą.

4. Lietuvos Respublikos pilietis negali būti kartu ir kitos valstybės pilietis, išskyrus šiame įstatyme numatytus atskirus atvejus.

5. Lietuvos Respublikos pilietis, gyvenantis kitoje valstybėje, nepraranda Lietuvos Respublikos pilietybės.

6. Lietuvos Respublikos pilietis, sudaręs santuoką su kitos valstybės piliečiu, ją nutraukęs, taip pat pasikeitus jo sutuoktinio pilietybei, nepraranda Lietuvos Respublikos pilietybės.

7. Lietuvos Respublikos pilietis turi teisę atsisakyti Lietuvos Respublikos pilietybės, išskyrus šiame įstatyme numatytus atvejus.

8. Iš Lietuvos Respublikos piliečio pilietybė negali būti atimta. Lietuvos Respublikos pilietybės netenkama tik šiame įstatyme nustatytais pagrindais ir tvarka.

9. Vaiko, kuris Lietuvos Respublikos pilietybę įgijo gimdamas, pilietybė nesikeičia pasikeitus jo tėvų ar vieno iš tėvų pilietybei.

4 straipsnis. Tarptautinių sutarčių taikymas

Jeigu įsigaliojusi Lietuvos Respublikos ratifikuota tarptautinė sutartis įtvirtina kitokias nuostatas negu šis įstatymas, taikomos Lietuvos Respublikos tarptautinės sutarties nuostatos.

II SKYRIUS LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIAI

5 straipsnis. Lietuvos Respublikos piliečiai

Lietuvos Respublikos piliečiai yra:

- 1) asmenys, kurie šio įstatymo įsigaliojimo dieną yra Lietuvos Respublikos piliečiai;
- 2) asmenys, atkūrę Lietuvos Respublikos pilietybę pagal šį įstatymą;
- 3) asmenys, įgiję Lietuvos Respublikos pilietybę pagal šį įstatymą.

6 straipsnis. Lietuvos Respublikos piliečių teisinis statusas

1. Lietuvos Respublikos piliečiai turi visas teises, laisves ir pareigas, kurias nustato Lietuvos Respublikos Konstitucija, įstatymai ir kiti teisės aktai, taip pat Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys.

2. Lietuvos Respublikos pilietis turi laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų, taip pat Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių, vykdyti juose nustatytas pareigas, saugoti Lietuvos Respublikos interesus, padėti stiprinti jos galią ir autoritetą, būti jai ištikimas.

3. Lietuvos valstybė gina ir globoja savo piliečius už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų.

4. Lietuvos Respublikos pilietis negali būti išsiųstas iš Lietuvos Respublikos teritorijos.

5. Lietuvos Respublikos pilietis negali būti išduotas kitai valstybei, išskyrus Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse numatytus atvejus.

7 straipsnis. Atvejai, kai Lietuvos Respublikos pilietis gali būti kartu ir kitos valstybės pilietis

Lietuvos Respublikos pilietis gali būti kartu ir kitos valstybės pilietis, jeigu jis atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

1) Lietuvos Respublikos pilietybę ir kitos valstybės pilietybę įgijo gimdamas ir jam nėra sukakę 21 metai;

2) yra asmuo, ištremtas iš okupuotos Lietuvos Respublikos iki 1990 m. kovo 11 d. ir įgijęs kitos valstybės pilietybę;

3) yra asmuo, pasitraukęs iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d. ir įgijęs kitos valstybės pilietybę;

4) yra šio straipsnio 2 ar 3 punkte nurodyto asmens palikuonis;

5) sudarydamas santuoką su kitos valstybės piliečiu dėl to savaime (*ipso facto*) įgijo tos valstybės pilietybę;

6) yra asmuo, kuriam nesukako 21 metai, jeigu jis yra įvaikintas Lietuvos Respublikos piliečių (piliečio) iki tol, kol jam sukako 18 metų, ir dėl to įgijęs Lietuvos Respublikos pilietybę pagal šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalį;

7) yra asmuo, kuriam nesukako 21 metai, jeigu jį, Lietuvos Respublikos pilietį, iki kol jam sukako 18 metų, įvaikino kitos valstybės piliečiai (pilietis) ir dėl to jis įgijo kitos valstybės pilietybę;

8) Lietuvos Respublikos pilietybę įgijo išimties tvarka, būdamas kitos valstybės pilietis;

9) Lietuvos Respublikos pilietybę įgijo turėdamas pabėgėlio statusą Lietuvos Respublikoje.

8 straipsnis. Lietuvos Respublikos piliečio, kartu turinčio ir kitos valstybės pilietybę, statusas

Lietuvos Respublikos pilietį, kuris kartu yra ir kitos valstybės pilietis, Lietuvos valstybė laiko tik Lietuvos Respublikos piliečiu. Kitos valstybės pilietybės turėjimas neatleidžia jo nuo Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų Lietuvos Respublikos piliečio pareigų.

9 straipsnis. Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimas

1. Asmenys, iki 1940 m. birželio 15 d. turėję Lietuvos Respublikos pilietybę, ir jų palikuonys, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo nėra įgiję Lietuvos Respublikos pilietybės, turi neterminuotą teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę, neatsižvelgiant į tai, kokioje valstybėje – Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje – jie nuolat gyvena.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys Lietuvos Respublikos pilietybę gali atkurti, jeigu jie nėra kitos valstybės piliečiai. Reikalavimas atsisakyti kitos valstybės pilietybės netaikomas asmenims, kurie pagal šio įstatymo 7 straipsnio 2, 3 ar 4 punktą gali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės piliečiai.

3. Lietuvos Respublikos pilietybė neatkuriama, jeigu yra šio įstatymo 22 straipsnio 1 ar 2 punkte nurodytų aplinkybių.

4. Lietuvos Respublikos pilietybė gali būti atkurta tik vieną kartą.

10 straipsnis. Lietuvių kilmės asmenų teisė įgyti Lietuvos Respublikos pilietybę supaprastinta tvarka

1. Lietuvių kilmės asmenys, niekada neturėję Lietuvos Respublikos pilietybės, turi teisę supaprastinta tvarka įgyti Lietuvos Respublikos pilietybę, neatsižvelgiant į tai, kokioje valstybėje – Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje – jie nuolat gyvena.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys gali įgyti Lietuvos Respublikos pilietybę supaprastinta tvarka, jeigu jie nėra kitos valstybės piliečiai ir nėra šio įstatymo 22 straipsnyje nurodytų aplinkybių, dėl kurių Lietuvos Respublikos pilietybė neteikiama.

11 straipsnis. Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinantys dokumentai

Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinantys dokumentai yra Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduotas Lietuvos Respublikos piliečio pasas, asmens tapatybės kortelė ar kitas dokumentas, patvirtinantis, kad asmuo yra Lietuvos Respublikos pilietis.

12 straipsnis. Teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę ir lietuvių kilmę patvirtinantys dokumentai

Asmenims, turintiems teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę, jų prašymu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduodami šią teisę patvirtinantys dokumentai. Lietuvių kilmės asmenims jų prašymu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduodami jų lietuvių kilmę patvirtinantys dokumentai.

III SKYRIUS

LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIETYBĖS ĮGIJIMAS

13 straipsnis. Lietuvos Respublikos pilietybės įgijimo pagrindai

Lietuvos Respublikos pilietybė įgyjama:

- 1) gimstant;
- 2) suteikus Lietuvos Respublikos pilietybę supaprastinta tvarka;
- 3) suteikus Lietuvos Respublikos pilietybę natūralizacijos tvarka;
- 4) suteikus Lietuvos Respublikos pilietybę išimties tvarka;
- 5) grąžinus Lietuvos Respublikos pilietybę;
- 6) Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nustatytais pagrindais.

14 straipsnis. Lietuvos Respublikos pilietybės įgijimas gimstant, kai vaiko tėvai arba vienas iš jų yra Lietuvos Respublikos piliečiai

1. Vaikas, kurio abu tėvai arba vienas iš jų yra Lietuvos Respublikos piliečiai, gimdamas įgyja Lietuvos Respublikos pilietybę, nesvarbu, ar jis gimė Lietuvos Respublikos teritorijoje, ar už jos ribų.

2. Vaikas, kurio bent vienas iš tėvų buvo Lietuvos Respublikos pilietis, tačiau mirė iki vaiko gimimo, gimdamas įgyja Lietuvos Respublikos pilietybę, nesvarbu, ar jis gimė Lietuvos Respublikos teritorijoje, ar už jos ribų.

3. Šiame straipsnyje nurodytų vaikų Lietuvos Respublikos pilietybė įrašoma į vaiko gimimo faktą patvirtinantį dokumentą registruojant vaiko gimimą.

15 straipsnis. Lietuvos Respublikos pilietybės įgijimas gimstant, kai vaiko tėvai arba vienas iš jų yra asmenys be pilietybės

1. Asmenų be pilietybės, teisėtai nuolat gyvenančių Lietuvos Respublikoje, vaikas yra Lietuvos Respublikos pilietis, nesvarbu, ar jis gimė Lietuvos Respublikos teritorijoje, ar už

jos ribų, jeigu jis gimdamas neįgijo kitos valstybės pilietybės.

2. Vaikas, kurio vienas iš tėvų yra asmuo be pilietybės, teisėtai nuolat gyvenantis Lietuvos Respublikoje, o kitas nežinomas, yra Lietuvos Respublikos pilietis, nesvarbu, ar jis gimė Lietuvos Respublikos teritorijoje, ar už jos ribų, jeigu jis gimdamas neįgijo kitos valstybės pilietybės.

3. Šiame straipsnyje nurodytų vaikų, jeigu jie gimdami neįgijo kitos valstybės pilietybės, Lietuvos Respublikos pilietybė įrašoma į vaiko gimimo faktą patvirtinantį dokumentą registruojant vaiko gimimą.

16 straipsnis. Vaiko, kurio tėvai nežinomi, pilietybė

Lietuvos Respublikos teritorijoje rastas ar gyvenantis vaikas, kurio abu tėvai nežinomi, laikomas gimusiu Lietuvos Respublikos teritorijoje ir įgyja Lietuvos Respublikos pilietybę, jeigu nepaaiškėja, kad vaikas yra įgijęs kitos valstybės pilietybę arba aplinkybių, dėl kurių vaikas įgytų kitos valstybės pilietybę. Ši nuostata taikoma ir vaikui, kurio abu tėvai ar turėtas vienintelis iš tėvų yra miręs arba pripažinti nežinia kur esančiais arba kurio abu tėvai ar turimas vienintelis iš tėvų nustatyta tvarka pripažinti neveiksniais, arba kurio tėvams ar turimam vieninteliui iš tėvų neterminuotai apribota tėvų (tėvo ar motinos) valdžia ir vaikui nustatyta nuolatinė globa (rūpyba).

17 straipsnis. Įvaikinto vaiko pilietybė

1. Lietuvos Respublikos piliečių (piliečio) įvaikintas vaikas Lietuvos Respublikos pilietybę įgyja nuo jo įvaikinimo dienos.

2. Vaikas – Lietuvos Respublikos pilietis, kurį įsivaikina kitos valstybės piliečiai (pilietis), lieka Lietuvos Respublikos pilietis, nesvarbu, ar jis dėl įvaikinimo įgijo kitos valstybės pilietybę, ar ne.

18 straipsnis. Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimas natūralizacijos tvarka

1. Lietuvos Respublikos pilietybė gali būti suteikiama asmeniui, jeigu jis atitinka šias sąlygas:

- 1) pastaruosius 10 metų teisėtai nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje;
- 2) prašymo dėl Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimo pateikimo ir sprendimo dėl Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimo priėmimo metu turi teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje;
- 3) išlaikė valstybinės kalbos egzaminą;
- 4) išlaikė Lietuvos Respublikos Konstitucijos pagrindų egzaminą;
- 5) turi teisėtą pragyvenimo šaltinį;
- 6) yra asmuo be pilietybės arba yra pilietis tokios valstybės, pagal kurios teisę Lietuvos Respublikos pilietybės įgijimo atveju praranda tos valstybės pilietybę, arba raštu pareiškia savo valią atsisakyti turimos kitos valstybės pilietybės, kai jam bus suteikta Lietuvos Respublikos pilietybė;
- 7) nėra šio įstatymo 22 straipsnyje nurodytų aplinkybių.

2. Valstybinės kalbos egzaminą ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos pagrindų egzaminą taisyklės, šių egzaminų išlaikymą patvirtinančius dokumentus ir jų išdavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

3. Asmenims, kuriems sukako 65 metai, asmenims, kuriems nustatytas 0–55 procentų darbingumo lygis, ir asmenims, kuriems sukako senatvės pensijos amžius ir kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas didelių ir vidutinių specialiųjų poreikių lygis, taip pat asmenims, sergantiems sunkiomis chroninėmis psichikos ligomis, šio straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktų nuostatos netaikomos.

4. Kitų valstybių piliečiams ar asmenims be pilietybės, turintiems pabėgėlio statusą Lietuvos Respublikoje, šio straipsnio 1 dalies 6 punkto nuostatos netaikomos.

5. Asmenims, atitinkantiems šiame straipsnyje nustatytas sąlygas, Lietuvos Respublikos